

KAINA:

Metams 5 rb., pusme-
čiui 2 rb. 60 kap., 3
mėnesiams 1 rb. 30 kap.
1 mėnesiui 45 kap.

Skyrium numeris 5 kap

M. II.

Lietuvių Balsas

Vasario 18 d. 1916 m.

Redakcijos ir Administracijos adresas: PETRAPILIS, Baskov per. № 29,
Tel. 652-02.

Redakcijos sekretorius L. Noreika priima kasdien, be sekmadienių, nuo 12—2 val. dieną.

SKELBIMAI:

Petito eilė (4 skiltys)
prieš tekstą 60 kap.,
po teksto 30 kap.,
Darbo ieškantiems:
eilė 10 kap.

Giminių ieškantiems
eilė po teksto 10 kap.

№ 14 (43)

Vasario 18 dieną KONCERTAS Vasario 18 dieną

Lietuvių Studentų Draugijos nauda.

Teniševos mok. salė, MOCHOVAJA g-vė 33.

Dalyvauja KIPRAS PETRAUSKIS ir kiti žymūs Marijos teatro artistai
solistai. Dainuos didelis mišrus choras.

PRADŽIA 8 val. vak.

BILIETAI koncerto salėje nuo 6 v. vak.

Petrapilis, vasario 18 d.

Šiuo sunkiu metu, kada liejasi mūsų brolių kraujas, kada mūsų tėvynę ištiko didžiausia nelaimė, rodos, nebebutų vietos gvildyti mūsų viduriniams santykiams su lenkais. Bet, deja, aplinkybių spiriami, negalime palikti nepažymėję kaikiurių apsirėšimų. Lenkai, mūsų krašte savo pozicijas tvirtindami, dar prieš karą galandodantį, norėdami mumyse matyti tikrai žalią medžiagą savo neva kultūros tikslams. Vyriausiam karo Vadui paskelbus į lenkus atsišaukimą, jie pasijuto dar didesniais mūsų krašto šeiminkais, tikėdamiesi sudarysiai iš Lenkijos ir Lietuvos vienu. Pasinaudodami gera proga sudarė suvalkų gubernijoje abivatelų komitetą, į kurį nerado reikalingu pakviesti prideramą skaičių lietuvių, nors šioje gubernijoje žymi dauguma lietuvių.

Pernai vasarą vėl keliantis iš Vilniaus sudarė taip vadinamą „abivatelų“ Kauno ir Vilniaus komitetą. Dūmos atstovas G. Svencickis išgavo rugsėjo 2 d. iš vyriausybės leidimą sudaryti tą komitetą su labai plačiomis teisėmis. Jo įstatais įsteigėjas, būtent Svencickis, kviečia steigiamąjį susirinkimą žmones, kuriais pasitiki visuomenė, ir tas susirinkimas renkasi du trečdaliu komiteto narių. Pagaliaus taip sudarytas komitetas pasikviečia dar likusį vieną trečdalį savo nuožiūra.

Gruodžio mėnesyje buvo sušauktas steigiamasis susirinkimas beveik iš vienu lenkų ir keletos rusų ir išrinktas komitetas. Nuostabu, kad lenkai steigdami Lietuvos „abivatelų“ komitetą nesurado lietuvių, kuriais pasitiktų visuomenė, ir nė vieno nepasikvietė, tarydamiesi patys vieni šeiminkausią mūsų krašte, pritraukę tik matomajam patogumui keletą rusų. Taip pat nerado kvieštinais nei žydų, nei gudų.

Dar sausio mėnesio pradžioje šis komitetas kreipėsi į Tatjanos komitetą, prašydamas 20 000 rub. kas mėnuo pašalpos. Tada Tatjanos komiteto narys M. Yčas paklausė, kas tą komitetą sudaro, kiek jame yra lietuvių, žydų ir kitų tautų. Komiteto įsteigėjas Svencickis nurodė, kad esą du lietuvių: atstovas Keinis ir Čijūnėlis.

Kiek jame yra lenkų ir kiek kitų atstovų, jis nutylėjo. Todel M. Yčas pasiūlė pašalpos paskyrimo klausimo nesvarstyti, kol nebus užtenkamai žinių ir kol nebus gvarantuota, kad komitetas, kuris sudaro teritorijalią organizaciją, bus sudarytas iš visų tautų atstovų.

Taip dalykams virtus, lenkai ėmė vesti su lietuviiais derybas, gaudydami ir kviesdami pas save tai vieną,

tai kitą visuomenės darbininką, norėdami pridengti tą vienašališką komiteto sąstatą.

Tuo tarpu atsisako komitete dalyvauti atstovas P. Keinis ir savo laiške nurodo atsisakymo priežastis. Jis pareikalauja, kad komitetas būtų sudarytas, remiantis teisingumo principais ir dedant pamatą, kaip tautinius taip ir luominius krašto reikalus.

Paskiau, po Keinio gauna pakvietimą ir advok. Petraškevičius, kuris šiam klausimui apsvastyti pasiūkia lietuvių visuomenės darbininkų būrį, į kurį buvo pakviesta įvairaus krypsnio žmonės. Tuose pasitarimuose pripažinta, kad atstovo Keinio žygis padarytas teisingai ir susirinkimas išdirba atsakymą rezoliuciją, kurioje nurodo „abivatelų“ komitetui, kad lietuvių, laikydami labai svarbiu dalyku sudarymą komiteto panašiomis plačiomis teisėmis, galėsią į jį įeiti nariais tik tada, kada bus duota mums tinkama atstovybė ir kada visas Komitetas bus reorganizuotas taip, kad būtų patenkinti teisingi gyventojų daugumos reikalai — visoms krašto tautoms turėti Komitete tinkamą atsakomybę.

Šis ilgokas, puikiai visą dalyką nušviečias raštas, vasario 12 d. buvo išstas išspauzdintas rusų dienraštyje „Речь“. Atsakymo į jį „Abivatelų Komitetas“ dar nedavė.

Tą pačią dieną buvo Dūmoje sušauktas Lietuvos atstovų pasikalbėjimas, apie kurį jau trumpai „Liet. Balso“ num. 13 minėjome.

Užuot atsakius raštu „Abivatelų Komitetas“ delegavo Dūmos narį Račkauskį (lenkų-endeką) ir Krasovskį (rusų) vesti derybas su Lietuvių Centralinio Komiteto pirmininku M. Yču. Tos tarybos buvo vas. 15 d. V. Dūmoje. Čia delegatai pasiūlė lietuviams aiškią propoziciją. Girdi, mes pripažįstame, kad Komitetas negerai sudarytas ir kad lietuvių, žydų ir gudų reikia išrinkti, bet nesutinka, kad lietuvių būtų dauguma.

Prie skaitmenų priėjus, delegatai pasiūlė tokią tvarką: dabar Komitete esą 17 žmonių: 4 rusai, 12 lenkų, 1 lietuvis (M. Slezevičius), taigi sutinka jį duoti lietuviams dar 7 žydams 2, gudams 1 ir rusams 1. Yčas nurodė, kad ir tokiu pasiūlymu vargu ar lietuvių panorės toliau tartis. Tada delegatai pasakė, kad vargais negalais Abiv. Komitetas duosias lietuviams dar dvi vietas, bet savo narių jau esamųjų Komitete nesutiksias paleisti. Tuo būdu komitete lenkų būtų 12, o lietuvių vos tik 10. M. Yčo buvo pastebėta, jog Komiteto pamate jau kaip ir būtų dedamas daugumos atstovybės mastas, tad pasiūlymą priėmus tuo pačiu lietuvių kaip ir pripažintų lenkų daugumą Lietuvoje, ko

G. g. „Lietuvių Balso“ Skaitytojams.

1. Visiems, kurie lig vasario 1 d. neatsiuntė prenumeratos pinigų šiems 1916 metams, „Lietuvių Balsą“ sustabdėme siuntinėję. Kas nori, kad jam eity lietuvių Balsas“ nesustodamas, prašom pasiskubinti užsisakyti.

2. Buvusiems „Vairo“ Skaitytojams šiomet „Lietuvių Balso“ dykai nebesiunčiame.

3. Norintiems gauti „Lietuvių Balso“ komplektus pranešame, kad pernai metų № 21 ir šių metų № 3 (32) Redakcijoje nebėra ir jų išsiųsti negalime.

„Liet. Balso“ Administracija.

2

jokiu būdu negalima būtų ilgai pateisinti: jog lietuvių niekuomet nesutiks, kad Lietuvoje šeiminkautų maža sulenkėjusių dvarininkų saujelė: todėl abejotina, vargu lietuvių sutiks darbuotis tokiame komitete, kuriame lenkų dauguma.

Tarybos tuo pasibaigė, kad M. Yčas pasižadėjo pranešti lietuvių visuomenės veikėjų būreliai apie Abivatelų Komiteto pasiūlymus ir duoti jiems atsakymą.

Del to lenkai net ir tokiu sunkiu metu neatsizada savo išsvajotų sumanymų — sulenkinti Lietuvą ir jos tautų teises apversti augštin komomis.

Petrapilio Lietuvių Draugijos nukentėjusiems del karo šelpti Dorpatų Skyrius.

APYSKAITA

nuo įsteigimo lig sausio 1 d. 1916 m.

Liepos 24 d. 1915 m. įsteigta Dorpatė Petrapilio Lietuvių d-jos nukentėjusiems del karo šelpti vietos skyrius. Steigiamajame susirinkime buvo išrinktas skyriaus penkių žmonių komitetas. Jie šiaip pasiskirstė savo pareigas: pr.-doc. L. Gogelis—pirmininkas, adv. L. Ciplijauskis—pirmininko padėjėjas, K. Vikiras—izdininkas, M. Mataitis—sekretorius ir M. Rudytė—narys.

Revizijos komisijon išrinkta: adv. Lukauskis ir J. Banytė.

Išvažiavus iš Dorpatų L. Ciplijauskiui, M. Mataičiui, Lukauskui ir J. Banytei, jų vietain išrinkti komitetan: K. Vizbaras—pirmininko padėjėju ir S. Virkutis—sekretoriumi, ir revizijos komisijon: B. Dumbris, P. Daukša ir P. Chaleckis. Metų gale (lig sausio 1 d.) kartu su steigėjais skyrius turėjo 23 narius. Komitetui pat pradžioje buvo gana sunku darbuotis: viena, pačių darbininkų buvo neperdaug, o darbo riausės, antra, pinigų buvo mažai.

Metų gale, padidėjus darbininkų skaičiui ir komiteto iždai (taip iš Petrapilio Lietuvių D-jos n. del karo šelpti, taip iš vietos ir kitų įstaigų ir žmonių, kaip antai „Severopomošč“ ir kit., buvo gaunama daugiau lėšų).

Komiteto veikimas ėjo intensyviau. Reikia pridurti, kad komitetui,

ypač pradžioje, nemaža padėjo savo darbu vietos Lietuvių Studentų Draugija.

Visuotinių susirinkimų buvo 3, komiteto posėdžių—42. Komiteto veikimas apsirėškė šelpimu nuo karo nukentėjusių, taip pat vietos moksleivių lietuvių, daugiausia studentų. Pašalpa buvo duodama labiau reikalingiems, neskiriant tautos ir tikybos. Buvo įtaisytos tam tikros registracijos knygos, kur buvo rašomos kuomsulkausios žinios apie kiekvieną prašantį pašalpos.

Per visą Komiteto darbavimosi laiką buvo sušelpia 415 žmonių, kurių buvo 221 vaikas, 132 moteri ir 63 vyrai. Jų buvo 277 lietuvių, 64 rusai, 45 lenkai, 28 latviai, 1 igauis ir 1 žydas. Pašalpa buvo duodama pinigais ir kaikiuriams nunuomoti butai. Dauguma šių pabėgėlių naudojosi pietumis vietos Latvių Komitete, o dalis ir butais minėto Komiteto bendrabučiuose. Be pinigų pašalpos buvo duodami liudijimai nemokamam bilietui gauti į kitas vietas nuvažiuoti, neturintiems pasportų buvo duodami asmens liudijimai, buvo ieškoma darbo arba nurodomos vietos, kur galima ieškoti. Iš pradžios ką tik atvažiavusiems pabėgėliams ir neturintiems kur apsistoti buvo duodamas laikinai būtas vietos Lietuvių Studentų Draugijoje. Joje dykai apgyveno ir patys Komitetas.

Kasos stovis. Iš viso nuo liepos 24 d. 1915 metų ligi sausio 1 d. 1916 m. skyrius gavo 4.551 rb. 60 kap. pinigų ir du sieksniu malkų. Pajamos buvo šios:

Iš Petrapilio Lietuvių Dr.	n. d. karo šelpti	3000 r. — k.
Iš įgaliotinio padėjėjo pabėgėliams aprūpinti	šiaurės fronte	900 „ — „
Iš Valst. Dūmos atstovo	M. Yčo	300 „ — „
Iš įgaliotinio Centr. Komiteto Liet. D-jos	Zaleskio	100 „ — „
Iš Lifl. Miestų Iptekos	Draugijos	100 „ — „
Aukų surinkta		82 „ 60 „
Narių mokesnių		69 „ — „

ir iš vietos Latvių Komiteto du sieksniu malkų.

Iš l a i d ų per tą patį laiką skyrius turėjo iš viso 2.946 rb. 06 kap., iš kurių:

Išduota pašalpos pabėgėliams 2794 r. 50 k.

Komiteto reikalams (kanclerijos išl., laikraščiai ir knygos, kuras, apšvietimas ir kit. smulkiosios išlaidos) išleista 151 „ 56 „

Tokiu būdu sausio 1 d. 1915 m. skyriaus kasoje lieka 1.605 rb. 54 k. (4551 rub. 60 kap.—2946 rb. 06 k.). Šitie pinigai padėti einamajai sąskaita vietos Valst. Izde.

Minint išlaidas, bus vietoje paminėjus ir tie prikaišiojimai iš kaikiurių vietos studentų lietuvių tarpo, kad Komitetas, duodamas moksleiviams pašalpas, žiūrėjęs šelpiamųjų pažinimų, ar šelpiamasis priklausas Dorpatų Studentų Lietuvių Draugijos, kad išduodant pašalpa, žiūrėta jos reikalingumo, o ne pažinimų ar ko kita, tegu liudija patys faktai. Pašalpa gavo 7 L. D. Stud. D-jos nariai, iš viso 195 rub., iš nenarių gi tarpo pašalpa naudojosi 12 žmonių, iš kurių buvo vienas stud. rusas ir du vidu-

rinės mokyklos mokiniu. Visi jie gavo 491 rub.

Be visko, buvo teikiama nemokama medicinos pagalba. Ją teikė skyriaus narys dr. Bukantas. Nebuvo užniršti ir dvasiniai pabėgėlių reikalai. Pradėjus eiti šiaurės Lietuvos sienos lietuvių laikraščiams, buvo jie išrašyti ir dalinami pabėgėliams. Be to, vietos Liet. Studentų D-jos knygyne duodamos knygos pasiskaityti veltui, o vaikams išrašyta tam tikrų knygelių. Buvo sutaisyta vaikams pabėgėliams eglaitė Trijuose Karaliuose. Taip pat buvo kreiptasi į vietos kleboną (lietuvi), kad bažnyčioje įvestų ir lietuvių kalbą pamaldų.

VALSTYBĖS DŪMA.

Posėdis vasario 12 d.

Beveik visą dieną V. Duma praverė bekalbėdama dėl vyriausybės deklaracijos.

Iš visų pasakytų šia tema kalbų pažymėtina atstovo Puriškavičiaus kalba. Jis kalbėjo, kad reikalingos esančios atmainos ir reformos ir kad be visuomenės iniciatyvos Rusai nebūtų galėję taip kauties, kaip dabar kaujasi, ir jų likimas, esą, būtų kartus. Kalbėdamas dėl tautų klausimo, Puriškavičius sakosi labai nekenčęs lenkų, bet pabuvęs metus fronte, pasidaręs jų draugas. Del žydų, tai jų ir dabar nekenčia, bet nedaras išvados, kad jie esą visa pikta. Daugiausia pikta daranti geležinkelio tinklų. Šioki ar toki būtų vyriausybės darbai, betgi dabar, kada į V. Dumą, visi viltingai žiūri, ne metas esąs vaidams.

Gyvai ir karštai kalbėjo M. Rodzianka, N. Nekrasovas ir A. Konovalovas. Jie gynė nuo Markovo 2-ojo priekaištų žemietybę ir miestų sąjungą, karo priemonės komitetus ir kitas visuomenės organizacijas. Duma atsidėjusi išklausė A. Burjanovo ir J. Mankovo pranešimus, kuriuose išdėstė pažintį, ras į gyvenamojo meto rusų ir užsienio social-demokratų daugumą uždavinius.

Tą dieną, vasario 12-tą kalbėjo ir mūsų lietuvių atstovas M. Januškevičius.

— Aš, lietuvių atstovas, skaudamas gaunu kalbėti iš šios tribunos. Visa Lietuva yra už geležinės vokiečių kariuomenės sienos, ir lietuvių

atstovų padėjimas labai keistas. Reikia kalbėti su savo rinkėjais, ir nori, kad šie žodžiai perlėtų vokiečių durtyvų geležinę sieną. Senai yra žinoma, kad visos Rusų tautos turi simpatijos rusams, su kuriais jos kovojo dėl ateities, bet ne vyriausybės. Čia daug buvo kalbama, kad esą kariaunama tautoms paliausuoti, kad po karo kiekviena tauta pati mokėsianti rasti sau kelią. Karas parodė, kad, tikrai sakant, jis visiškai nesutinka su tuo. Jo rezultatu gali būti viena ir antra. Ir jei mes širdingai priimsime mažųjų tautų paliausavimo obalsį, tai mums šitas klausimas turi būti gyvų gyvūnų svarbių svarbiausias.

Lietuvių tautai turi būti duota plati autonomija. Liepos mėn. sesijoje, kai Valst. Duma nepriėmė susivienijusių tautų grupių formulos, kad reikalinga panaikinti tautų visoki varžymai, padarė tatau baisiai sunkų įspūdį ir puikiai buvo sunaudota vokiečių laikraščių. Neduokite progos iš jūsų juokties ir tyčioties! Ir kai busite klausiami atsakykite į klausimus tiesiai ir aiškiai (Dumos kairėje šauksmas: „Tiesa“). Pasakykite ką jums žadame, šitą ką jums duodame — ne dovana, o jūsų teisę (kairėje ploja).

Dar neatidarius sesiją, Dumos sferose buvo kalbama, kad reikalinga esanti išdirbti formula, kurioje būtų suformuluota Dumos pažintį į vyriausybės politiką. Bet paskui šitas samanymas buvo atmestas, kadangi Dumos didžiama, susimetusi į progresyvinį bloką, visai aiškiai pasisakė savo deklaracijoje, kaip žiūrėti į vyriausybės politiką: keturių dienų ginčai, nė trupčio nepakeisdami bloko ūpo, irgi pasakė, ką didžiama mano apie vyriausybės narius ir jų politiką.

Šios dienos posėdis pasibaigė tuo, kad beveik visi vienu balsu priėmė sumanymą greičiausiai paklausti kariuomenės ministerio, kodėl karo cenzūra neleidusi spausdinti Čcheidzės (vasario 10 d.) ir Dziubinskio (vasario 11 d.) kalbų.

Vasario 15 d. posėdis.

Šio posėdžio dalykai: kareivių ir jų šeimynų emeritūra, kooperatyvai ir karo cenzūros sumanymas.

Prieš pradėdama svarstyti šiuos dalykus, Duma išklausė Antonovo pranešimą. Jis reikalavo, kad būtų pašaukti kariuomenės tarnauti ir tie, kurie įstatymais neprivalo tarnauti.

mis konservatorijoje studijomis, nebesirūpinti kitomis platesnėmis ir gilesnėmis, ir tuojau imti tiesti ranką prie viliojančių dainininkų laurų... Kažin, gal tat ir reiškia išlikusios dar žinios, kad Sasnauskis, maž daug anais laikais buvo ėmęs figuruoti vienoje kitoje operoje provincijos miestuose, ypač kurortuose (Lugoje ir k.), vasaramečio gastrolėse, o kitus sykius stojęs duete, kvartete ir solo pačios sostinės scenoje... Jeigu artistas būtų išsiai pasidavęs šituo keliu, tai, galimas daktas, būtų savo dienomis rasint ir smarkiaus žibėjus, trankešnę įgijęs reklamą, ir daugiau patyręs lakiojančių triumfų, neg toje karjeroje, kurioje iš tikrųjų išgyveno savo amžių. Bet tuokart vargu būtų mums palikęs tiek tveriamą amžiną, kaip dabar kad paliko. O dar blogiau būtų buvę, jeigu, pasitenkinęs konservatorijos vainiku, būtų panorėjęs pasirinkti sau lengvų daugiaus ar mažiaus dykuojančio poniško vargoinko gyvenimo.

Mūsų ir paties dailininko laimei, konservatorijos baigimas jam, galų gale toli gražu nereikšė studijų pabaigos. Artimųjų jo draugų omenyje liko giliai įsmėgę šitie minėtinai jaunų muziko žodžiai, išėjus jam iš konservatorijos: „Dabar tai pradėsiu mokyties!“

Puikūs iš konservatorijos diplomą jam nestengė užmerkti akių į kaikiuriuos trūkumus, kurie turi rūpėti kiekvienam, ketinančiam artistiškaai vargoninkauti ir ypač — visiems svajonantiems apie kompozitoriaus karjerą. Mūsų jaunas laureatas suprato, kiek dar jam trūksta pla-

Kunigaikštis K. Šachovskojus išdėsto, kas manoma perdirbti ir pataisyti kareivių ir jų šeimynų emeritūros įstatuose. Užuot davus iš išdo pašalpą 4 kartus metuose ir iš anksto trims mėnesiams, reikią duoti pašalpą (maistui) trumpesniai laikui, kad ir vienam mėnesiui iš karto kadangi buvę atsitikimų, kad šeimyna, gavusi iš karto trims mėnesiams pinigų, išleisdavusi juos per vieną ar du mėnesius ir labai varginai gyvenusi lig sulaukdavusi naujos pašalpos. Skolininkai neturėsią teisės reikalauti, kad skolos neturint pinigų, būtų mokamos iš pašalpų. Pašalpas gausiančios ne tik tikrosios, įstatymų pripažįstamos šeimynos, bet ir nepripažįstamosios (bažnyčios nepalaimintos). Vyriausybės sumanyme buvo, be to, dar pasakyta, kad kareivių pabėgėlių (pabėgusių iš pulko) šeimynos negausiančios pašalpų. Bet Dumos komisija, žiūrėjusi sumanymą, atmetė tą vyriausybės pastabą. Sumanymą Duma priėmė komisijos redakcija.

B. Karazinas referuoja kooperatyvų įstatymo sumanymą. V. Duma sutiko, kad tokis įstatymas reikalingas, ir paveda jį išdirbti tam tikrai komisijai per dvi savaites.

Posėdžio gale buvo svarstomas papunkčiui karo cenzūros įstatymo sumanymas. Pirmasis punktas priimtas per pataisų. Del antrojo punkto, kuriame surašyta, kas negalima spausdinti strategijos atžvilgiu, ginčai gana ilgai tęsėsi. Galų gale tą punktą, Maklakovo ir Karaulavo pataisytą (draudžiamų temų sąrašas turi būti įstatymų nustatytas ir liesti tikslai karo dalykus), Duma priėmė.

Iš Lietuvos.

Augstieji mokslo kursai Vilniuje.

„Dzieanik Poznanski“ rašo, kad Vilniaus lenkai atsidėję steigia įvairias švietimo įstaigas. Jau esą įsteigti vyrų ir moterų augstieji kursai, amatų, prekybos, žemės darbo, liaudies mokytojų ir kit. kursai. Esąs atidarytas Ad. Mickevičiaus vardo liaudies universitetas ir visa eilė švietimo ir mokslo draugijų ir komitetų, dirbančių Vilniuje ir kitose Lietuvos vietose.

Kokį laiką karštai buvę tariamasi steigti Vilniuje tikras universitetas. Suskaičius visus, kurie tikėtų profesoriais, pasirodė, kad jų labai nedaug

šios muzikalinės teorijos mokslo. Tad rūpinasi užtvirti tą spragą, pasinaudodamas tokiu teorijos mistru ir prityrusiu mokytoju, kaip Drozdovas, buvęs 25 metus Imperat. Kūmų kapelės dirigentas. Pas šį mistrą Česlovas pamatingai išstudijavo harmoniją, kontrapunktą, fugą ir instrumentaciją. Be abejonės, reikia manyti, kad nuo to patyrusio vyro jis nemaža pasinaudojo ir dirigavimo technikai, kurioja tolesniai jis pats turėjo tapti nepalyginamu mistru. Ir pas tą mokytoją mūsų tautietis paliko kuogeriaus atminimą. Drozdovas yra jį praminęs „uoliausiu ir talentingiausiu visų mokinių (С-кий — самый старательный и талантливый из всех учеников)“.

Besimokindamas pas Drozdovą, Sasnauskis rauste išrausė klasinės muzikos literatūrą. Velionies bibliotekoje esantieji Mozart'o, Beethoven'o, Haydn'o ir k. sonatų bei symfonijų egzemplioriai rado labai aiškius inirtusių anais metais studijų pėdsakus: kuo ne visi anų veikalų gabalėliai skersai ir išilgai tirštų tirščiausiai išmarginti pieštuvėliu — ranka Sasnauskio, dariusio ten visokeriopas analizes ir pastabas. Užsidegėlis muzikas niekad negalėjo persiskirti su anais muzikos milžinais: ir guldamas pasidėdavo jų veikalus prie pat lovos, o rytmetį, kuotik pravėręs akis, žiūrėk, jau besiekiąs jų ir prie pieštuvėlio. Praslinkus po to daugeliui metų, velionis, tapęs plačiai žinomą kompozitorium ir idealiniu vargoninku, mėgdavo sakyti jauniems muzikams, rodydamas anaip išmargin-

tėsą, bet ir tinkamieji jau esą apsirovę darbu įvairiose mokslo ir švietimo įstaigose. Dabar gi Vilniaus lenkams universitetą atstoja nesenai įsteigtieji „Mokslo kursai“.

„Mokslo kursų“ įstatuose esą parašyta, kad kursai skiriami „tiek subrendusiems inteligentams, tiek bręstančiai jaunomenei“ ir jų dalykai esą didumo, kaip kursai, skaitomi universitetuose.

Kursai buvę atidaryti š. m. sausio 2 d., dalyvaujant daugybei žmonių. Atidaręs vienas tarybos narys, p. C. Tarp kita ko jis aiškines, kiek reikšmės turėjęs buvęs Vilniaus universitetas, budamas kultūros šaltinių, nepartine įstaiga, tiesusia draugingai ranką ir lietuviams. Lekcijos prasiidėjusios sausio 4 d. Skaitomos esančios vyrų gimnazijoje, kasdien nuo 6 lig 9 val. vak.

Mokslas esąs išskirstytas šiais ciklais: 1) filosofijos ir humanitariniai mokslai, 2) visuomenės ir teisės mokslai, 3) matematikos ir gamtos mokslai.

Tarp kita ko, esančios skaitomos šiomis temomis lekcijos: Mickevičius ir Slovackis, politikos ir ekonomikos, biologijos įžanga, renesansas Italijoje, Vilniaus miesto istorija, lietuvių literatūra. Be šių esančių skaitomos: meno literatūros, logikos, matematikos, bakterijologijos, chemijos lekcijos. Šitos lekcijos esančios lyg koks ruošiamasis laipsnis buvusiam universitetui atgaivinti. J. S.

Korespondencijos.

Kozlovas, Tambovo gub.

Apsistojęs valandai Kozlove, sumaniau atlankyti lietuvių pabėgėlių įstaigas, įkurtas Lietuvių Centralinio Komiteto įgaliojimo kunigo Semanovičiaus. Ir kokių čia įstaigų nesama! Yra:

1) Pabėgėlių siuvykla, kame vedėjui kirpėjui prižiūrint darbuojasi 3 vyriškiai ir 6 mergaitės. Gražu, švaru ir darbas virte verda. Siuvėjai čia pat turi butą ir laikymą.

2) Mokykla — šviesi, graži salė, lanko apie 74 vaikus.

3) Bendrabutis; gyvena 26 mokiniai. Vaikai, kuriems iš mokyklos toli namai, gauna čionai pietų; pietų duodama 46 vaikams. P. Naprienės dėka tvarka ir švarumas stačiai pavyzdingi.

4) Našlaičių prieglauda — 15 berniukų ir mergaičių. Brangi tai įstaiga,

tus savo bibliotekos egzempliorius:

„Štai, kaip aš, būdavo, darbavaus; ir jūs turite taip dirbti, jei norite pasiekti ką gera“.

Klasinės muzikos veikalų subrendusis artistas nepamatė tyrinėjęs ir paskui, atsiveikinęs su Drozdovu. Tenka pažymėti, kad jis studijavo tuos veikalus ištiesai ne tiek technikos, kiek teorijos žvilgsniu; ne tiek jam rūpėjo — kaip pasiekus virtuosinį klasikų atlikimą, kiek — tokių pavyzdžių pagalba įgyti kuogilesnį muzikos supratimą. Kad tos studijos neliko bergždžios, ir kad jam tikrai pasisekė nepaprastai įsigilinti į teoretinius numylėtos muzikos sekretus, rodo jo tvariniai. Už gilumą ir nuostabias muzikines kombinacijas jo liturginės fugos gauna triumfą Tubingens konkurse ir pagarbą vietą monumentiniuose Leipzigo ir Regensburgo vargonams leidiniuose, kaip tai dar toliaus apsakysime. Ir lietuviškoje jo kompozicijose, sakysim gimne „Jau slaviai“, kaip regėsim, žinovai turėjo augštai vertinti subtilius melodijos ir akordų išvadžiojimus. Ir ne syki yra pasirodė, kaip didžio reikia atsargumo Sasnauskio kritikams, norintiems vertinti jo muzikinių dėsnių išmanymą. Taip šit, turėsime progos matyti, kaip bus nusiplikiusi rankas Tubigos konkurso Varšuvos komisija. Arba vėl, dar daug kas iš mūsų atamena casum šiaip jau nemenko muziko pono J. N., kuris „Vargoninke“, buvo užtakavęs žinomą minėtojo gimno vietą, dėl tulo „extra-moderno“ akordo ir kitokių tariamų silpnųjų.

Prof. B. ČESNYS.

A. † A.

ČESLOVAS SASNAUSKIS. I)

IV.

Tolesnės studijos.

Iš Konservatorijos mūsų Sasnauskis išsinešė, kaip dainininkas, puikius rezultatus. Jis buvo visai pasisavinęs gerąsias įpatybes — italų mokyklos, kurią taip garbingai atstovavo garsusis Cattoni. Tos mokyklos dėka jaunas dailininkas galės labai augstame laipsnyje švytruoti pavydėtinu bel canto, t. y. ypatingai liuosu balso skambėjimu (нбвы-честь), kur nesigirdi taip vadinamų gerklinių tonų, ir balsas liejasi tartum stačiai iš krūtinės. Cattoni, ir atsitraukus Sasnauskiui iš konservatorijos, vis jį mini, augštai stato, vadina savo geriausiu ir mylimiausiu mokiniu. Česlovas dažnai būna pas Cattonį ir čia sueina į santykius su tokiomis Italų operos žvaigždėmis, kaip Mazzini ir Battistini, tuolaik baringonų karalium. Šituodu irgi brangina mūsų artistą ir ne syki drauge su juo apdirbinėja kaikiurias dainavimo partijas. Sasnauskis dar po daugel metų pasidžiaugdamas, prisimindavo, kad ir tuodu didžiu artistu — pripažinusiu jam gerą balsą.

Atsimenant visa tai, reikia manyti, jaunam muzikui galėjo būti gana stipri pagunda: pasitenkinti atlikto-

1) Žiūr. № 9.

nes į ją pateko nevienas našlaitis ir globos jau ne tik svetimtaučių, bet ir nekatalikų. Pastebėtina, viena mažytė mergaitė, 4—5 metų, gana dražiai pasakė eiles. Reklaitytė, prižiūrėtoja, matyti tarp kitko neužmiršta ir tautos dvasios.

5) Batų siuvimo skyriuje dirba du žmogū. Be išskaitytųjų istaigų manoma steigti skalbyklą ir ligoninę.

Didžiu nenoru savininkas sutiko išnuomuoti butą bendrabučiui, manydamas, jog ten apgyvendinus pabėgėlių vaikus bus nesvaru ir purvina. Po kiek laiko jis, atsilankęs bendrabutyje, netik nesigailėjo bet nustebęs gyrė švarumą.

Yra ir koplyčia, kurioje lietuviškai ir lenkiškai šventadieniais laikomos pamaldos. Igaliotiniui kun. Vincentui Simenavičiui nemaža padeda prie jo gyvenęs kun. Antanas Simenavičius; jis yra mokyklų vedėjas ir kapelionas.

Atsilankęs

Anykščių Stasys.

Penza.

Lietuvių Penzos mieste yra nemaža. Pašalpos teikia Lenkų Komitetas. Dienai duoda 21 kap. pinigais, be to, dar duoda kuro ir pinigų kambariams nusisamdyti. Del materialinio aprūpinimo skųsties negalima.

„Liet. Balsas“ pasiskaityti galima gauti pas Lietuvių Centralinio Komiteto igaliotinį.

Lietuvių kalba pamaldų bažnyčioj jokių neturim, o jos labai pageidaujamos. Būtų labai gerai, kad tuo klausimu pasirūpintų C. Kam. igaliotinis. Daugumas lietuvių gyvena lenkų „barakuose“ kartu su lenkais. Apie jų gyvenimą šiuo tarpu neturiu žinių.

Vienas pabėgėlis.

Bobruiskas, Minsk. gub.

Cia pabėgėlių lietuvių yra apie pustučio tukstančio. Praėjusiųjų metų gale įsteigta Lietuvių draugijos skyrius nuk. d. k. š., įtaisyti bendrabučiai ir prieglauda. Neseniai atidaryta pradedamoji mokykla. Joje mokina apie 100 vaikų, berniukų ir mergaičių. Pirmamečiai mokinami lietuvių kalba, bet auklėjami (taip mažesnieji, taip didesnieji lenkiškai). Mokytojas lietuvis, bet mokyklos bendrabučio prižiūrėtoja sulenkėjusi, ir su mokiniiais nenori kitaip kalbėti, kaip tik lenkiškai. Tas pats ir su prieglauda. Ar gi jau nebėra lietuvių, kurios galėtų atlikti tą darbą. Gaila, kad mūsų igaliotinis tuo nesirūpina.

A š.

Ir šis kritikas neužilgo priverstas buvo pasigailėti savo paskubiai — be reikiamos gilesnės analizės-duotojo verdikto. Garbaus atminimo M. K. Čiurlionis savame apie Sasnauskio muziką straipsnyje („Viltis“ № 147, 1909 m.), pabrėždamas kompozitoriaus gilų mokslą, ne be ironijos išrodė, kad minėtojo kritiko šiaip ir taip įtariamoji vieta—pasižymi visai klasine muzikos logika.

Pridursiu dar, kad man ir kitiems pažinusiems vyrą, iš jo laikurių kalbų tono ir prasiitarimų buvo numanu, kaip pats jis gyvai jautėsi stiprus esąs klasinės muzikos klausimuose.

Kiek galiu numanyti, ta augšta klasinė muzikos teorija išsilavinimą artistas didžioje dalyje bus pasiekęs betriusdamas dar pačiame Petrapilyje ir apskritai Rusijos ribose.

Vienok talentingas ir ieškojimo dvasios kupinas dailininkas nemanė tenkintis tuo, kas galima įgyti, prieiti, sužinoti pačioje Rusijoje. Kitados, gyvendamas dar nedidžiuose provincialiuose miestuose bei miesteliuose ir vos tepradėdamas savo studijas, Česlovas vis ilgėjosi kitokių, didelių miestų, kuriuose gyvena tiek šviesių, mokytų žmonių, kur galima visako išsimokyti, apsišviesti; ir vel tui draugai—smulkus telegrafistai bei paštalijonai—stengėsi vaikina nuo tu svajonių atratinti, villidami prie Bakcho ir panašių dievaitių. Taip dabarčiai jau gerai apsišvietęs Rusijos sostinėje, ilgėjasi kultūrinių Europos Vakarų židinių, kur tiek dailės paminklų, kur tiek didžiųjų artistų ir taip plaka dailės pulsas.

Samara.

„Lietuvių Balso“ 7 № Juodyla rašo, kad lietuvių Samaroje esą su viršumi 500 žmonių, o mokykloje mokasi apie 50 vaikų. Netiesa Lietuvių čia suregistruota 2183 žmonės ir įsteigta ne viena mokykla, bet dvi, kuriose mokosi 147 vaikai. Vidurinėse mokyklose mokina apie 10 lietuvių (kurių tarpe yra kelios merginos). Visi jie gerai aprūpinti ir prižiūrimi. Tarp pabėgėlių labai prasiplatinusios ligos, daugiausiai čia siaučia šiltinė (tifas) ir eдра, rauplėmis gi (kaip rašė Juodyla) niekas nesirgo.

Neseniai Palukaičio rūpesniu įsteigta čia Lietuvių komitetas. Jame dabar narių yra 18. Pirmininkauja prisiekusis advokatas Voišvila. Tai darbus žmogus, kurs nežiūrėdamas savo senatvės kasdien ateina komitetan ir labai ilgai dirba. Nariai irgi nemaža dirba: rūpinasi pabėgėlių dvasios reikalais, šelpia juos, perka drabužius ir autuvą, rūpinasi sveikata.

Stasys.

Chimkai, Maskvos gub.

Chimkuose yra nemaža pabėgėlių lietuvių. Juos aprūpina Lietuvių Komitetas pabėgėliams šelpti.

Vasario 10 d. Komiteto rūpsniu buvo sutaisytas koncertas. Jis buvo labai didelė naujiena mūsų pabėgėliams, kurie būdami svetimame kampe, jau senai nebegirdi lietuviškų dainų. Išmamos vedamas choras padainavo kelias tautos daineles. „Oi žydėk, žydėk“ ir kitos gaudžiai skambėjo klausytojų ausyse, primindamos Lietuvą, sodnelius, Nemuną. Paskui dainavo solistai V. ir N.—aitė, o po jų vėl choras. Gerą įspūdį padarė N., dainuodama „Eina garsas nuo rubėžiaus“ ir „Nė vėjai užia“.

Netrukus čia žadama vaidinti komedija „Velnias — ne boba“.

Stasys P — tis.

Amerikos lietuviai — savo tautiečiams pabėgėliams.

Amerikos lietuvių sąjunga, Tautos Fondas, ragina visus savo skyrius ir tautiečius rinkti aukas — rūbus savo broliams iš Tėvynės pabėgusiems. „Lietuvai rūbų taip reikia, kaip ir badauantiems duonos. Siltai apsirėdęs žmogus ir bado gali daugiau pakęsti, negu kentėdamas dar ir šaltį,“ rašo „Darbininkas“ š. m. № 9.

Pirmą didelę ir ilgą Europos Vakaruosna kelionę Sasnauskis įvykdė 1900 metais. Joje išbuvo keliolika mėnesių. Kaip jis ją atliko, man, deja, neteko užtenkamai iširti. Yra žinių, kad jau tada jis uoliai lankęs visokias dailės įstaigas, padarus ir paminklų; taip pat, kad turėjęs pažintį su visokiais artistais, pats šen ir ten bandęs savo vokales pajėgas ir akkompagnatoriaus išgales. Ilgesniam laikui sustoja Ryme ir darbuojasi tenyškiose archyvuose, kaip tai nurodo ir trumpa jo biografija Gauss'o rinkinyje. Sasnauskis kartais prisimindavo, vargonų grojimo mokėjęs dar Italijoje nuo Fil. Capocci, šv. Jono Laterano bazilikos vargoninko ir kapelmeisterio. Šitas vyras tuomet jau buvo žinomas Europai netik kaip kompozitoris, bet dar kaip genialis grojimo virtuozas ir Rymo vargoninkystės reformatorius. Jis yra prikėlęs Ryme klasinių vargoninkų tradiciją ir užtiesęs naują rymišką pavyzdingo vargonų grojimo mokyklą. (Žiūr. Gaus op. cit., III Bd. Biogr. Not. № 4). Jeigu mūsų tautietis tikrai yra pasirūpinęs pasimokyti nuo to didvyrio, bus tai padaręs, žinoma, per pirmąją kelionę, kai ilgai gyveno Ryme. Apskritai apie šią pirmąją po Europą didelę kelionę norisi manyti, kad Česlovas į ją besileizdamas vargu tik turėjo aiškiai užbrėžtą sau uždavinį, ir ne labai įstengė susikoncentruoti. Tik anos Rymo studijos rodo jau prasiėjusį koncentravimąsi, kaip man matosi, prie senovės muzikos tyrinėjimo: kas jo ateityje turėjo suvaidinti labai didelę rolę.

Rūbai renkami tikrai nauji, arba gražiai švariai išvalyti, išskalbti.

Amerikiečiai kviečiami aukoti kiek kas tik gali, kad bent iš dalies sugrąžinus Lietuvai gerovę, nes žmogiškumas to reikalauja.

Kun. N. I. Petkus apsiėmęs tvarkyti atsiųstus jam rūbus ir paskiau įduoti Amerikos Raudonojo Kryžiaus Draugijai, kuri siūsianti į Petrapilį Centraliniam Lietuvių Komitetui.

Amerikos tautiečiai—Lietuvai.

Tautos Fondas kreipėsis į Amerikos lietuvių visuomenę, prašydamas aukoti ne mažiau, kaip 5 centus per savaitę nuo karo nukentėjusiai Lietuvai.

Vienas Tautos Fondo Skyrius, Bostono kolonija, padaręs susirinkimą, nutarė visą to miesto lietuvių koloniją išdalyti į 17 dalių ir išplatinti tarp to miesto gyventojų blankų, kuriose aukotojai turėsi užrašyti savo auką ir pavardę. Blankas esą galima gauti „Darbininko“ redakcijoje, mokant už 12 blankų 5 centus. Kiekvienai miesto daliai susirinkimas paskyręs rinkiką, kuris kas mėnuo turėsiąs apeiti visą savo dalį, surinkti užpildytas blankas, įteikti naujas ir paimti suaukotus pinigus. Pinigai busia įduodami vietos išdininkui, kuris esąs užstąs 1000 dolerių užstatą.

Tas sumanymas pasisekęs ir jau esąs vykdomas ir kitose Amerikos lietuvių kolonijose. Lietuviai, esą, myli savo tėvynę ir savo brolius, tik reikia geros organizacijos ir geros tvarkos, tada busia galima ir milžinų darbų nuveikti.

Geidžiame, kad šis iškilnus amerikiečių darbas visur tikrai „gerai sekstų“.

Žinios.

Petrapilis.

Vasario 18 d., kaip buvo rašyta, Tenišovo kursų salėje Mochovaja 33 bus Lietuvių Studentų Draugijos Koncertas. Dainuos solio: K. Petrauskis, M. Čerkaskaja, Vaičukvienė. Skambins—Čiurlienė, Dirvinskaitė. Didelis Kačanauskio choras dainuos tautos dainų.

Besidaruodamas paminėtuose archyvuose, mūsų muzikas turėjo pajusti, kaip tokiems specialiams tyrinėjimams reikalingas yra tam tikras išsilavinimas archeologija, kuris pas jį buvo dar per mažas. Tad pagrįžęs Petrapilin, stoja į Imper. Archeologijos Institutą. Čia labiausiai studijuojama paleografija ir neumalogija. Tą mokslinę baigia 1904 m.¹⁾ įgydamas „Archeologijos Instituto tikrojo nario diplomą. Apie studijų galo egzamenus velionis mėgdavo pasakoti tokį nuotikį. Tarp kitko, tekęs jam klausimas apie rusų mozaiką. Atsakydamas, jis apvertinęs ją labai žemai, statydamas kuo ne paskučiausioje vietoje, lyginant su kitų šalių mozaika. Tada egzaminatorių pirmininkas prikišęs jam konkretinį pavyzdį — du puikiausiu mozaikos pavykslu iš abiejų „karališkųjų vartų“ šonų „šviesiojo Kristaus Prisikėlimo“ cerkvėje (Petrapilyje, prie Jekaterin. kanalo, toje vietoje, kur nužudytas caras Aleksandras II). Klausytojams rodė, kad Sasnauskas liko sugautas ir žus. Vienok klausiamojo atsakymas į šį priekaištą buvęs gana netikėtas. Butent, Česlovas atžėręs, kad, abu tuodu paveikslu visai nėsą rusų mozaikos pavyzdžiai: jis matęs juodu abudu dirbant vienoje Berlyno įstaičioje... Galima įsivaizdinti, koks buvo tokios revaliacijos išpūdis. O apie studento „sukirtimą“ nebegalėjo būti ir kalbos.

¹⁾ Taip yra „autobiografijoje“ ir Gaus'o rinkinyje. Gi „Lietuvių Laikraštyje“ (num. 44—45; 1905 m.) buvo nurodomi 1908 metai.

Nauji ministeriai. Valstybės Dumoje kalba, kad ministerių pirmininkas Šturmeris busias atstatytas. Jo vieton busias paskirtas Valst. Tarybos narys senatorius Manuchinas.

Taip pat girdėti, kad tikrai busias atstatytas vidaus reikalų ministeris Chvostovas. Jo vieton busias paskirtas kunigaik. Goliceinas arba kunig. Volkonskis.

Svetur.

Kermanšacho paėmimas. Persų vyriausybė gavo žinių, kad rusai paėmę Kermanšachą. Ši miestą vokiečiai ir turkai labai buvę sustiprinę. Buvęs vokiečių karo agentas generolas gr. Kanicas, kurio žinioje buvę žandarai ir muštechidai, prieš Kermanšachą paimant, nusižudė.

Bucharestas. Kastantinopolio žiniomis, Enver-paša prašęs vokiečių karo misijos duoti jam vien tik vokiečių kareivių ir aficerių sargybą, kad išsaugojus savo gyvybę nuo turkų aficerių. Jo prašymą vokiečiai tuojaus išpildė. Su ta sargyba Enver-paša iškelevęs kartu su vidaus reikalų ministriu Talat-beju į Aziją. Kelionės tikslas griebtis karo ir administracijos priemonių, kad su-trukdžius turkų armijos pasidalinimą ir sulaikius turkų gyventojus nuo bėgimo.

Turkų korpusas, buvęs Alupoje ir skaitėsis Džemal-pašo armijoje, kuri buvo skiriama žygiams prieš Aigiptą, skubina siunčiamas į pagalbą turkams, traukiantiems nuo Erzerumo.

Sofijos žiniomis vokiečių vyriausybė, pasitarusi su bulgarų, austrų ir turkų griežtai užgynusi važiuoti višiemis nekarininkams ir nevaldininkams žmonėms balkanų traukiniu Berlynas — Konstantinopolis, tame skaičiuje ir neutralių valstybių valdininkams.

Rumunija matydama, kad toliau nebegalėsenti kavoti su vengrų kontrabandininkais varančius jos gyvulius iš pasienių šalių ir tuo keliančius brangumą šalyje, įsakiusi rekvizuoti visus pasienio gyvulius.

Į pietų rytus nuo Duraco austrai bulgarai pasislinkę priešakin. Bulgairai sustoję pas Fijerą, iš kurio visai arti į Duracą.

Nenustojant nesutikimams tarp turkų ir vokiečių aficerių, turkų parlamentas išleides įsakymą pasunkinti už tai bausmę. Nesutikimai atsitinka dažniausiai del algos.

Galicijoje. Lvovo laikraščių pranešimu, visoje Galicijoje esanti smarki raupų epidemija, kuri kasdien daugelį varanti į kapus. Tikslu kovoti su epidemija laikinai esą sustoję užsiėmimai Lvovo ir Krakovo universitetuose, o studentai išsiųsti į miestukus ir kaimus skiepyti žmones.

Prusuose išleistas įsakymas, kad visi privalą kariauti, turį 17 m. amžiaus ir įrašyti landšturman, turį pasirodyti karo vyriausybei.

Vokiečių švedų pasitarimai. Vokiečiam susitarus su švedais del dažnesnio susisiekimu tarp Vokietijos ir Švedijos per Treleburgą ir Zasnicą nuo vasario 23 d. pradėsią plaukyti du švedų laivai. Vienas laivas plauksias du kartu per dieną, antras tris kartus. Todel pagreitėsiąs ir pašto susižinojimas tarp Berlyno ir Stokholmo.

Karas.

Rusų vakarų fronte. Į pietų rytus nuo Eridrichštato pas Laucės upę ir Hukstos apylinkėje smarkus artilerijos, šautuvų ir kulkosvaidžių šaudymai.

Galicijoje ties vidurine Stripa į žiemius nuo Bučacho, priešininkų puolimai rusų apkasų atmušti.

Kaukazo fronte priešinin-
kai tebevejami.

Vakarų fronte. Vasario 14 d.
tarp Suasono ir Reimso prancūzų
artilėrija šaudė priešininkų stiprumas.
I žiemius nuo Verdeno rajono, po
atkaklių mušių praėjusiose dienose,
mušiai eina truputi silpnyn. Tikrai
tarp Duamono augštos ir Vo kai-
mo vokiečiai energingai puolė pran-
cūzų apkasus, bet buvo atmušti.

I rytus ir vakarus nuo Duamono
pozicijų, kame daug yra prikloti vo-
kiečių lavonų, prancūzai tankiomis
eilėmis supa vokiečių kariuomenės
dalis, kurios užėmė šias vietas, bet
dabar sunkiai beatsilaiko.

Vėvėje priešininkas susidūrė su
priešakiniais prancūzų sargybos bū-
riais, bet jam paslinkti priešakin prie
„255“ augštos nepasisekė.

Sampanėje Navarėno apylinkėje
priešininkui netikėtai puolus prancū-
zus, pasisekė atimti dalį iškištų prie-
šakin linijų ir vieną tranšėją.

I žiemius nuo Verdeno atkaklus
mušiai, ypač dešiniajame sparne. Va-
sario 15 d. vokiečiai kelis kartus sten-
gėsi užimti Duamono kaimą, vienok
jų pastangos buvo veltui. Pas Dua-
mono fortą, kuris vokiečių apsuptas,
be atmainų.

Vėvėje priešininkas buvo labai
atkaklus; gelžkelio stotis kelis kartus
ėjo iš rankų į rankas, bet vis delto
teko prancūzams. Visi „255“ augštu-
mos puolimai priešininkams nepasi-
sekė ir ji buvo prancūzų užimta. Vi-
same fronte prancūzų artilėrija ener-
gingai atsako vokiečių artilėrijai.

Anglų fronte. Vasario 14 d.
Praėjusią naktį anglai lengvai atmušė
silpną vokiečių puolimą i žiemų ry-
tus nuo Yporto-Komino perkaso. Ar-
tilėrijos šaudymai ties Ypru ir Ar-
mantjeru.

Belgų fronte ramu.

Balkanų fronte. Vasario
14 d. Austrai užėmė Duraco miestą,
miestas dega.

I Salonikus atvyksta vis naujų pė-
stininkų pulkų ir karo medžiagos.

Jūrose. Anglų laivas „Maloja“
užplaukęs ant minos nuskendo. Žmo-
nių laive važiuojo apie 400 su viršum.
Iki dabar sužinota, kad išsigelbėjo
260 žmonių. Garlaivis „Empress of
tort Viliam“, ėjęs į pagalbą skestan-
čiam laivui, taip pat užplaukęs ant
minos nuskendo. Žmonės visi išgel-
bėti.

Dvasios reikalų Sekcijos PRANEŠIMAI.

I.

Lietuvių Draugijos nuk. d. k. š.
Skyriai ir igaliotiniai prašomi ku-
greičiausiai pranešti Dvasios Reikalų
Sekcijai, kiek jiems reikės ekzem-
pliorių maldaknygių ir ka-
lendorių (jų turėsime tokią pro-
porciją: „Žiburio“ kalend., „Lietuvių
Kalendoriaus“ (Maskvos) ir „Petro-
grado Kalendoriaus“ — 1:5:10). Be
to, prašome pranešti, ar užtenkamai
siunčiam „Lietuvių Balso“.

Kas turi atliekamų scenos veika-
lėlių, prašytume mums atsiųsti, kad
galėtume aprūpinti vakarėlių taisy-
tojus.

II.

Visoms lietuvių mokykloms, ku-
rias mes žinojome, išsiuntinėjome
ankietos lapus. Kas nebūtų jų gavęs,
prašome kuogreičiau iš mūsų parei-
kalauti.

Vadovėlių turime šių: Pr. Mašio-
to — „Mano dovanėlė“, „Kiškeliai“,
„Pasakos nepasakos“, „Uzdavinyno“
I ir II dali; Gabrio — Trumpa gra-
matika, Kun. Piliakausio — Trum-
pas Katekizmas ir Maironies — Lie-
tuvos Istorija. Kitų vadovėlių vi-
sai neturime.

Knygų skaityti yra šių: Mairo-
nies — „Pavasario Balsai“, Vaišgan-
to — „Scenos vaizdai“, „Karo vai-
zdai“ ir „Valančiaus Blaivybės gro-
matos“, E. de Amičio — „Motinos be-
ieškant“ ir Butlerovo — „Kaip bitės
kopti“.

Kreipiantis i Sekciją, reikia buti-
nai parašyti ant voko „Dvasios Rei-
kalų Sekcijos“ vardas.

Dvasios Reikalų Sekcijos vedėjas
Kl. Skabeika.

15/II, 16 m.

Pranešimai.

I.

„Lietuvos ūkio bei trobėsių atitai-
symo Sekcija“ nutarė šaukti lietuvių
technikų susirinkimą ne vasario 21
dieną, bet kovo 6 d. 11 val. rytą
Lietuvių Kursų salėje (Baskovo skersg.
29, b. 4).

Sekcijos Vykinamoji
Komisija.

II.

Sausio 10 dieną buvo sušauktas
visuotinis susirinkimas — Sąjungos
lietuvių kalbos teisėms ginti Mogile-
vo arkivyskupijos bažnyčioje. Susi-
rinkimas neįvyko dėl kvorumo sto-
kos.

Antrą kartą visuotinis Sąjungos
narių susirinkimas šaukiamas vasario
20 d. 4 val. po pietų Lietuvių Cen-
tralinio Komiteto priuošiamųjų kur-
sų salėje.

Dienos tvarka:

- I. Metinės apyskaitos patvirtinimas.
- II. Naujų narių priėmimas.
- III. Valdybos rinkimai.
- IV. Sumanymai ir kitoki reikalai.

Kuriems rūpi religijos reikalas ir
jos viešas reikšimas lietuviams įgim-
ta lietuvių kalba, kviečiame visus at-
silankyt susirinkimui ir įsirašyti na-
riais.

Narys A. J.

Aukos.

LAIŠKAS REDAKCIJAI.

Prašau gerbiamąją „Lietuvių Bal-
so“ Redakciją neatsisakyti išspau-
zdinti mano padėkos žodžius aukoto-
jams ir gautų aukų pakvitavimą.

1916 m. sausio 28 dieną iš p. Pe-
tro Leono gavau 1000 rublių, atsių-
stų jam iš Baltimorės p. Jono Če-
snos karo aukoms šelpti. Tie pinigai
turėjo būti padalinti į tris dalis: „Lie-
tuvių Globai mūsų broliams lietu-
viams belaisviams iš Prūsų Lietuvos
šelpiti“, „Gydymo ir maitinimo drau-
gijai“ ir „Lietuvių Draugijai nuken-
tėjusiems dėl karo šelpiti“.

Kadangi „Gydymo ir Mait. drau-
gija“ pasiliko Lietuvoje, o „Liet. Dr.
nuk. d. š.“ maloniai atidavė savo da-
lį „Liet. Globai“ š. m. b. l. b. iš Pr.
L., tai visą tukstantį esu gavusi
„Lietuvių Globos“ reikalams, ką šiuo
ir kvituoju.

Šia proga išreiškiu kuogirdingiau-
sį padėką visiems aukotojams tų
kankinių vardu, kurie dažnai netekda-
vo vilties spindulio dar savo tėvynę
pamatyti, kurie gal daugiau vargsta
ir kenčia, negu kuri kita šio baisaus
karo auka. Taip pat dėkoju tiems,
kurie pasirūpino visus tuos pinigus
„Globai“ suteikti.

„Globos“ įsteigėja
F. Bortkevičienė.

Redaktorius-Leidėjas Martynas Yčas.

Mikas Mickevičius ieškau
kunigo gimines J. Skinkio. Adresas:
der. Янушкевичи, Першайской вол., Мин-
скаго уезда, МИХАИЛУ МИЦКЕВИЧУ.

BOLESLOVAS PAVILONIS Elmi-
ninkų palivarko, Anykščių par., noriu
susirašinėti su giminėmis, pa-
žįstamais ir draugais. Adresas: Пенза,
Съкарская № 32.

JONAVIČIŲ VLADISLOVAS iš Pe-
lelių dvaro ieško Marijonos,
Rutkauskytės, Julijono dukters,
Suvalkų gub., Marijamp. ap., iš Šmi-
tiškių. Prašau pranešti adresu: Бо-
бруйскъ, Николаевск. 11. Литовскій Ко-
митетъ.

Pranciškus RAMANAUSKIS iš
Kataučiznos, Suv. gub., prašau gimi-
nių ir pažįstamų atsilipti: Нижній
Новгородъ Большая Ямская ул. № 42,
кв. 3.

PRANAS JONAITIS Šeduvos par.,
Panevėžio apskr., noriu susirašinėti
su giminėmis ir pažįstamais. Adre-
sas: Петроградъ, за Невскою заставою,
Некрасовская ул. 28, кв. 2.

K. BLIUDŽIUS iš švieksnos noriu
susirašinėti su giminėmis ir
švieksnos tautiečiais, Raseinių apskr.
Ст. Чита—пачесокъ, контора Читин-
скихъ главныхъ мастерскихъ.

Petronėlė Skinkienė ieškau savo
vyro VINCO SKINKIO ir ANTANO
SKINKIO. Adresas: Першайская дер.,
Минскаго уезда и губ., Петропеля Ски-
нись.

KOTRYNA BYLAITĖ ieškau savo
tėvo Motiejaus 64 m., Prienų parap.,
Suv. gub. Kas žino, prašau pranešti:
Омскъ, всендзу Казакевичу.

JEKATERINOSLAVO LIETUVIŲ ORGANIZACIJOMS

pabėgėliams šelpti reikalingas patyręs
BUHALTERIS lietuvis (algos 75 rb.
mėn.). Su pasiūlymais kreiptis: Ека-
теринославъ, 1-ая Чечелевка 20, Литов-
скій Комитетъ.

Čia pat reikalingas patyręs
registratorius surašinėti i tam tikrus
lapelius ir knygas pabėgėliams. Už
kiekvieną lapelį mokama 5 kap. Ka-
dangi Jekaterinoslave yra apie 4000
lietuvių pabėgėlių, tai toks registra-
torius trumpu laiku galės uždirbti
200 rub.

Jekaterinoslavo Lietuvių organizacijoms

pabėgėliams šelpti TUOJAU reikalingi:

- 1) FELDŠERIS (vyras) — algos 100 rub. mėnesiui.
- 2) 2 PRIEGLAUDŲ VEDĖJAI — algos 40 rub. ir visas išlaikymas.
- 3) MOKYTOJAS, alga kaip bus susitarta.
- 4) PATYRĘ INTELIGENTAI darbininkai: raštvedžiai, buhalteriai, pabėgėlių
registratoriai ir kiti.
- 5) AMATNINKAI įsteigtoms pabėgėliams didelėms dirbtuvėms ir amatų
mokyklai: kalviai, šaltkalviai, skardininkai, sta-
liai, kurpiai, knygrišiai, skalbinių glostytojos.

Amatninkų uždėtis kuopuikiausias ir gera proga pasidaruoti tarp
savųjų ir pamokyti augančią jaunomene;

Kreipties: Ектеринославъ, 1-ая Чечелевка 20, Литовскій Комитетъ,
arba: Европейская гостинница, уполномоченному Ф. М. Пенкайтису.

Tuojau išeis

„Žiburio Kalendorius“.

UŽSISAKYTI ŠIUO ADRESU:

ЯРОСЛАВЛЬ, ул. Романовская № 44, Кун. М. ГУСТАЙТИСЬ.

Jau išspauzdintas ir parduodamas

„Petrogrado Kalendorius“

1916 metams.

Jame skaitytojai ras reikalingų sau žinių: kaip už sunaikintus turtus
ieškoti atlyginimo, kokiu būdu susižinoti su pasilikusiais Lietuvoje.
Kalendoriuje plačiai parašyta apie šelpiamąsias įstaigas apskritai ir ypačiai
apie Lietuvių Draugiją dėl karo nukentėjusiems šelpti ir jos skyrius, apie
pasaulyje įvykusias atmainas bei atsitikimus ir t. t. Yra ir šiaip jau gra-
žių pasiskaitymų.

Visas iš „Petr. Kalendoriaus“ pilnas skiriamas lietuvių viešajam kny-
nynui steigti Petrograde.

Kalendoriaus kaina — 35 kap. (už siuntimą primokama dar
10 kap.)

Kreipties šiuo adresu: Петроградъ, Бассейная 60. Предс. Литов.
Благотв. О-ва А. П. Спурга, arba: Петрогр. Забалк. пр. 30, въ контору
издания „Petrogr. Kalendorius“.